

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ

سَيِّمًا بَقِيَّةَ اللَّهِ فِي الْأَرْضِينَ

وَاللَّعْنَةُ لِلَّهِ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ

مِنَ الْآنَ إِلَى قِيَامِ يَوْمِ الدِّينِ»

N

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران
مدرسه علمیه الزهرا (سلام الله عليها) تهران
تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

تبیین ماهوی علم از دیدگاه اسلام

استاد راهنما:

آقای سید حسن علوی

استاد داور:

آقای روحی

پژوهشگر:

سپیده مالمیر

تابستان 1393

تحمیدیه:

«سپاس بی‌کران پروردگار یکتا را که هستی‌مان بخشید و به طریق علم و دانش

رهنمون‌مان شد و به همنشینی رهروان علم و دانش مفتخرمان نمود و خوشه چینی

از علم و معرفت را روزیمان ساخت».

پیشنها‌ها

امروزه با توجه به اینکه در مقطعی حساس از تاریخ به سر می‌بریم بازنگری و بازآموزی از فرهنگ ناب اسلامی بیش از هر زمان دیگر لازم داریم. لذا علم اسلامی را باید با نگاه دقیق و عمیق‌تری بررسی شود. برای ترویج این علم باید از صاحبان علم استفاده نمود؛ یعنی از کسانی که در علم دینی تبهر و تخصص لازم را دارند. و از طرفی هم باید با تقویت جنبش نرم‌افزاری و ترویج پژوهش و تقویت روحیه تحقیق و علم‌دوستی در تعمیق و گسترش علوم، معارف، ارزش‌های انسانی و اسلامی و اعتلای جلوه‌های هنر و زیبایی‌شناسی و میراث علمی تمدن ایرانی اسلامی را برای همه به بازگو نمود.

فهرست منابع

- قرآن مجید.
- نهج البلاغه.

منابع فارسی

- 1- آملی، حیدربن علی، جامع الاسرار و منبع الانوار، (ترجمه جواد طباطبائی نجاد)، تهران: نشر انجمن ایرانشناسی فرانسه در ایران، 1368.
- 2- حایری یزدی، سیدمهدی، سفر نفس، به کوشش عبدالله نصری، تهران: نقش جهان، 1380.
- 3- جوادی آملی، عبدالله، شناخت شناسی در قرآن، قم: مرکز مدیریت حوزه علمیه، 1370.
- 4- جوادی آملی، عبدالله، کاوش‌های عقل نظری، تهران: امیرکبیر، 1361.
- 5- خوانساری، محمد، منطق صوری، چاپ دوازدهم، بی‌جا: آگاه، 1369.
- 6- دهخدا، علی اکبر، لغت نامه دهخدا، تهران: دانشگاه تهران، 1373.
- 7- زاهدی، مرتضی، نظریه تربیتی اسلام، تهران: صابره، 1385.
- 8- سلطان محمدبن حیدر، سلطان علی‌شاه، بیان السعاده، (حشمت‌الله ریاضی، محمد، رضا خانی) ج 13، تهران: نشر سرالاسرار، بی‌تا.
- 9- طباطبائی، سیدمحمدحسین، تفسیر المیزان، ج 19، قم: مؤسسه جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، 1387.
- 10- گلشنی، مهدی، از علم سکولار تا علم دینی، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، 1370.
- 11- مصباح یزدی، محمدتقی، آموزش فلسفه، سازمان تبلیغات اسلامی، 1372.

12- مکارم شیرازی، ناصر، برگزیده تفسیر نمونه، (ترجمه علی بابائی)، ج 4، تهران: نشر دارالکتب الاسلامیه، 1391.

منابع عربی

- 13- ابن بابویه قمی (صدوق)، محمد بن علی، علل الشرایع، قم: دارالحیا التراث العربی، 1358.
- 14- ابن منظور، ابوالفضل حمادالدین محمد بن مکرم، لسان العرب، ج 12، قم: نشر ادب حوزه، بی- تا.
- 15- ابن اشعث، محمد بن محمد، الجعفریات (الاشعثیات)، تهران: مکتبه النینوی الحدیثه، بی تا.
- 16- احمد بن فارس بن زکریا، ابوالحسن، معجم مقاییس اللغه، بیروت: دارالجلیل، بی تا.
- 17- آمدی، عبدالواحد بن محمد، غررالحکم و دررالحکم، شارح آقا جمال خوانساری، محمد بن حسین، شرح آقا جمال الدین خوانساری بر غررالحکم و درر الکلم، (تصحیح جلال الدین محدث) ج 2، تهران: نشر دانشگاه تهران، 1366.
- 18- آمدی، عبدالواحد بن محمد، غررالحکم و درر الکلم، چاپ اول، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، 1366 ش.
- 19- برقی، احمد بن محمد بن خالد، المحاسن، قم: دارالکتبه الاسلامیه، 1371 ق.
- 20- تمیمی، عبدالواحد بن محمد، غررالحکم و دررالحکم (ترجمه سیدهاشم رسولاتی محلاتی)، ج 1، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، 1378.
- 21- حمیری، نشوان بن سعید، شمس العلوم و دواء کلام العرب من العلوم (محقق حسین بن عبدالله العمری)، چاپ اول، بیروت: دارالفکر المعاصر، 1420 ه. ق.
- 22- راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات الفاظ القرآن، بیروت: نشر دارالقلم، بی تا.

- 23- السيوطي، عبدالرحمن شيخ عبدالرؤف ابن تاج العارفين على المناوي القاهري الشافعي، فيض
 القدير، شرح الجامع الصغير، ج2، مصر: بي جا، 1356.
- 24- شيخ صدوق، محمد بن علي، امالي، ج1، تهران: نشر مؤسسه البعثه، 1375.
- 25- شيرازي، صدرالدين محمد، الحكمة المتعاليه الاسفار العقليه الاربعه، شركه دارالمعارف
 الاسلاميه، 1383.
- 26-، الشواهد الربوبيه، به قلم جواد مصلح، تهران: سروش، 1366.
- 27- شيرازي، قطب الدين، درة التاج، به اهتمام و تصحيح سيد محمد مشكوه، بي جا، 1354.
- 28- شهيد ثاني، زين الدين بن علي، منية المريد، چپ اول، قم: مكتبة الاعلام الاسلامي، 1409.
- 29- طباطبائي، سيد محمد حسين، نهايه الحكمه، قم: مؤسسه انتشارات اسلامي، 1365.
- 30- حسن بن علي (ع)، امام يازدهم، التفسير المنسوب الى الامام الحسن العسكري (ع)، چاپ
 اول، قم: مدرسه الامام المهدي (عج الله تعالى)، 1409ق.
- 31- طيب، سيد عبدالحسين، أطيّب البيان في تفسير القرآن، ج12، قم: مؤسسه تحقيقات و نشر
 معارف اهل البيت (ع)، بي تا.
- 32- العاملی المعروف بالشهيد الثاني، زين الدين بن علي، منيته المريد في ادب المفيد والمستفيد،
 قم: بوستان كتاب، 1368.
- 33- كراجكي، محمد بن علي، كنز الفوائد، چاپ اول، قم: دارالذخائر، 1410ق.
- 34- كليني، محمد بن يعقوب، الاصول الكافي، تهران: دار الكتب الاسلاميه، 1388.
- 35- لاهيجي، عبدالرزاق، گوهر مراد، تهران: اطلاعات، 1375.
- 36- متقي، علي بن حسام الدين، كنز العمال في سنن الاقوال و الافعال، بيروت: مؤسسه الرساله،
 بي تا.

37- مجلسی اصفهانی، محمدتقی بن مقصود علی، لوا مع صاحبقرانی المشتهر بشرح الفقیه، ج1،

قم: موسسه اسماعیلیان، 1414.

38- مجلسی، محمد باقر، بیروت: موسسه وفا، 1401 ه.ق.

39- محمدی ری شهری، محمد، میزان الحکمه، ج5، چاپ هفتم، قم: سازمان چاپ و نشر

دارالحديث، 1386.

40- مصطفوی، حسن، التحقيق فی کلمات القرآن الکریم، تهران: نشر کتاب، 1354.

41- المظفر، محمدرضا، المنطق، بیروت: دارالتعارف، 1400 ق.

مقالات:

42- بیضون، لیب، "زن در اسلام"، مجله نهج البلاغه، شماره 9، بهار 1383.

نرم افزارها:

43- جامع التفاسیر، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی.

44- جامع الاحادیث، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی.

45- جامع فقه اهل بیت، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی.

46- گنجینه نور، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی.

47- دانشنامه علوی، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی.